

"Xocalıya dal t" beynlxalq kampaniyasının s m r si ild n-il artır

Leyla liyevanın t bbüsü soyqırımı faktının xariced tanınması prosesin böyük töhf verib

Ölk mizin dünya birliyin integrasiyası, respublikamızın t r qqisi, xalqımızın rifah halının daha da yax ıla dırılması istiqam tind ulu önd rin mü yy nl dirdiyi siyas tin t dciq edilm sin , t viqatına, tarixi xsiyy tin ümummmilli ideyalarının realla dırılmasına d st k ver n Heyd r liyev Fondu Az rbaycanın bütün sah l rd dinamik inki afına, ölk mizd v t nda c miyy ti quruculu u prosesinin sür tl ndirilm sin layiqli töhf verir. Heyd r liyev Fondu h yata keçirdiyi u urlu layih l rl ölk mizin dünya miqyasındakı nüfuzunun artmasında mühüm xidm tl r malikdir. Milli maraqların t minatı, müasirl m , respublikamız haqda h çiq tl rin yayılması, ölk mizin xarici al m oldu u kimi t qdim edilm si v dig r müq dd s missiyaları müv ff qiyy tl h yata keçir n fondun bütün t bbüsl ri u urlu n tic l r verir.

Heyd r liyev Fondunun prezidenti, YUNESKO v SESKO-nun xo m ramlı s firi, Milli M clisin deputatı Mehriban xanım liyevanın t bbüsü il ölk mizd h yata keçiril n bütün proqramlar, layih l r müasir dövrün ehtiyac v t l bl ri, milli xüsusiyy tl ril uy unla araq ölk mizin t r qqisin t kan verir. Fondun f aliyy ti yalnız bununla yekunla mayaraq Az rbaycan haqqında sl h çiq tl rin beynlxalq al m çatdırılması, bu istiqam td t bli at v t viqatın aparılması il ax l nir.

Az rbaycan h çiq tl rinin carçısı

Tarixd analoqu olmayan, öt n srin sonunda dünyanın gözü qar ısında ba vermi Xocalı soyqırımı yalnız soyda larımıza deyil, bütövlükd b riyy t qar ı tör dilmi cinay t idi. Bu q tliamların mü llifl ri is özl rini dünyaya " zabke " kimi t qdim ed n erm ni mill tçil ridir. Amansız q tll rl dünya tarixind silinm z izl r buraxan bu faic slind , erm ni t cavüzkarlarının yalnız Az rbaycan xalqına deyil, dünya miqyasında insanlı a yön ldilmi q ddarlı ı idi. Xalqımızın yadda ına b di h kk olunmu tarixin n böyük faci l rind n biri olan Xocalı soyqırımı h r il daha geni miqyasda qeyd olunur, humanitar f lak t qurbanlarının xatir si ziz tutulur.

Erm nistan-Az rbaycan, Da lıq Qaraba problemi, razil rimizin erm ni silahlı birl m l ri t r find n i alı, bu münaqi n tic sind do ma yudlarından did rgin dü mü yüz minl rl soyda ımızın üzl dikl ri ç tinlikl r daim Heyd r liyev Fondunun diqq t m rk zind dir. Fond Xocalı h çiq tl rinin dünyaya çatdırılması, q tliama obyektiv qiym t verilm si istiqam tind atılan addımları u urla davam etdirir. T dbirl rd Heyd r liyev Fondunun hazırladı ı "Xocalı soyqırımı" filmi, erm nil rin Xocalıda tör tdikl ri v h ilikl ri ks etdir n foto kill r v müxt lif ill rd xarici ölk l rin nüfuzlu n rl rind faci haqqında d rc edilm materiallar, habel fonlun ümumt hsil m kt bl ri v u aq evl rind keçirdiyi "Xocalı u aqların gözü il " mövzusunda r sm müsabiq sind n ibar t ekspozisiyalar nümayi etdirilir. Faci nin bütün detallarını ks etdir n faktların beynlxalq al m çatdırılması istiqam tind göröl n i l rd t kilatın f aliyy ti özün m xsus yer tutur. Fondun d st yi v t kilatçılı ı il m kt blil r arasında keçirilm "Xocalı u aqların gözü il " r sm müsabiq si, foto kill rin, l i l rinin dünyanın bir sıra qabaqcıl ölk l rind t kil olunmu s rgisi beynlxalq ictimaiyy td XX srin n böyük faci si haqqında dol un t s vvürl r formala dırıb.

M hz Heyd r liyev Fondunun g rgin m yinin n tic si olaraq indi dünya ölk l ri v v lki ill rd n f rqli olaraq erm ni q sbkarlarının insanlı a sı mayan q tll ri haqqında daha dol un m lumatlandırılıb. Dünyanın nüfuzlu beynlxalq t kilatları, aparıcı dövl tl ri b riyy t qar ı yön ldilmi bu cinay tin sl mahiyy tini getdikc daha çox anlayır, q tliamı k skin kild pisl yir, t cavüzkarla t cavüz m ruz qalanı tanıyırlar.

Soyqırımının tanındılması istiqam tınd sistemli f aliyy t

Az rbaycan h qıq tlı ri, Da lıq Qaraba munaqi sinin sl s b bkarları haqqında dünya birliynd aydın t s vürün formula dırılmasında Heyd r liyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümay nd liyinin r hb ri Leyla xanım liyevanın xüsusi xıdm tlı ri var. slam Konfransı T kilatının (KT) Dialoq v m kda lıq u runda slam Konfransı G ncl r Forumunun m d niyy tlı rarası dialoq üzr ba laq l ndiricisi Leyla xanım liyeva Xocalı soyqırımı haqda faktların dünyaya çatdırılması istiqam tınd sistemli v ardıcıl f aliyy t göst r r k erm ni silahlı birl m l rinin ölk mizin razisind h yata keçirdikl ri soyqırımı siyas tin dair faktları beyn l xalq birliy t qdim edir.

KT-nin Dialoq v m kda lıq u runda G ncl r Forumunun Da lıq Qaraba munaqi sinin, Az rbaycan h qıq tlı rinin, Erm nistanın i alçılıq siyas tinin dünyaya çatdırılması istiqam tınd apardı ı mühüm i öz s m r sini verm kd dir. G ncl r forumu h l 2007-ci ilin payızında Bakıda "G ncl r sivilizasiyaların alyansına t r fdardır" t bbüsü ç rçiv sind t sis olunmu "Sivilizasiyaların alyansı" Beyn l xalq G ncl r H r katına müraci t ed r k, bu qurumdan m kda lıq etdiyi beyn l xalq t kilatlar vasit sil Erm nistanın yürüdüyü siyas ti dünya birliyin çatdırma ıt l b etmi dir.

Dialoq v m kda lıq u runda slam Konfransı G ncl r Forumunun (D KGF) m d niyy tlı rarası dialoq üzr ba laq l ndiricisi Leyla xanım liyevanın t bbüsü il 2008-ci ilin mayın 8-d elan olunmu "Xocalıya dal t" beyn l xalq m lumat v t viqat kampaniyası ç rçiv sind ilk t dbir stanbulun "Taksim" metrostansiyasının s rgi salonunda Xocalı il ba lı u aqların ç kdiyi kill rd n v kampaniyaya qo ulmu xarici ölk g ncl rinin foto kill rind n ibar t s rginin açılı ı oldu. Kampaniya ç rçiv sind yalnız Türkiy deyil, Avropanın ba qa h rl rind d s rgil r t kil olundu. stanbulda KT-nin m kda lıq v Dialoq u runda G ncl r Forumu v SESKO-nun t kilatçılı ı il 2008-ci ilin mayın 17-d keçirilmi K T ekspertl rinin ikigünlük iclasında kampaniya ekspertl r t r find n b y nildi v 26 fevral - Xocalı soyqırımı gününün bu beyn l xalq t kilata üzv ölk l rd humanitar f lak tlı r qurbanlarının xatir sini anma günü kimi qeyd olunması haqda mühüm q rar q bul olundu.

2008-ci ilin iyununda KT-nin üzvü olan dövl tlı rin xarici i l r nazirl rinin Uqandadakı konfransında KT G ncl r Forumunun m d niyy tlı rarası dialoq üzr ba laq l ndiricisi Leyla xanım liyevanın "Xocalıya dal t - Qaraba a azadlıq" t bbüsü t sdiq olundu. Xarici i l r nazirl rinin konfransının 35-ci sessiyasında q bul olunan xüsusi q tnam dünyanın 57 ölk sind müvafiq kampaniyanın h yata keçirilm si üçün siyas-i hüquqi baza yaradılmasını t min etdi. Leyla xanım liyeva bu t bbüsünün nüfuzlu beyn l xalq t kilat t r find n b y nilm sini yüks k qiym tlı ndir r k dünya birliyinin Erm nistan, onun i alçılıq siyas ti haqqında sl h qıq tlı ri anladı mı qeyd etdi: "Bu s n din q bul edilm si Az rbaycan torpaqlarının i al faktının beyn l xalq birlik t r find n getdikc daha çox d rk olunmasını v t cavüzkarın m n vi-siyasi baxımdan daha da t crid olunmasını ks etdirir. Q tnam Da lıq Qaraba munaqi si haqqında h qıq ti KT üzvü olan ölk l r v m d niyy tlı rarası dialoq vasit sil qllobal s viyy d g nc n sl çatdırmaq üçün imkan yaradır".

Bu beyn l xalq kampaniyanın dünya miqyasında daha geni t bli i üçün informasiya-kommunikasiyaları sisteml rind n d geni istifad edilir. Kampaniyanın virtual al md yayılması v bu q bild n olan silsil t dbirl rin sisteml dirilm si m qs dil yaradılan internet saytı Xocalı faci sinin sl günahkarlarının, xalqımıza qar ı soyqırımı haqqında faktların dünya ölk l rin daha geni çatdırılmasına imkan yaradır. Artıq proqram v onun internet saytı dünyanın müxt lif h rl rind - Va inqton, stanbul, Berlin, Buxarest, Kiyev, Vyana, Brüssel, Pekin, Var ava v dig r ölk l rd Xocalı soyqırımı haqqında dol un m lumatları beyn l xalq icttmaiyy t çatdırır.

Xocalı faci sin beyn l xalq maraq artır

slam ölk l rind vahid soyqırımı qurbanları gününün t sis edilm si t klifi d müs lmanlara qar ı q tliamların yayılması istiqam tind n mühüm addımlardan biridir. KT-nin m kda lıq v Dialoq u runda G ncl r Forumunun m d niyy tl rarası dialoq üzr ba laq l ndiricisinin t bbüsü il ba lanmı kampaniya artıq müs lman dövl tl rinin böyük mara ına s b b olub. El bunun n tic si olaraq Xocalı q tliamının islam ölk l rind d rslıkl r daxil edilm si haqda yeni t klifl r ir li sürülüb v bu, bir sıra dövl tl r t r find n d st kl nib. Bu, u aqların h l orta m kt b ill rind n q tliam bar d m lumatlandırılmasına v n tic d g l c k n sill rin erm nil rin etnik t mizl m , i alçılıq siyas tinin sl mahiyy tini aydın kild d rk etm sin s b b olacaq.

Xocalı faci sinin dünya dövl tl ri t r find n soyqırımı kimi tanınması, q tliama ayrı-ayrı ölk l rin qanunverici orqanları t r find n obyektiv qiym t verilm si tarixi z rur t olaraq qalmaqdadır. Artıq bir sıra dövl tl r 1992-ci ilin 25-26 fevralında soyda larımıza qar ı etnik t mizl m cinay tinin sl mahiyy tini anlayır, q tliama siyasi qiym t verilm sinin b ri borc oldu unu ba a dü ürl r. Heyd r liyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümay nd liyinin t bbüsü il hazırlanmı Xocalı soyqırımı s rgisinin nümayi etdirilm si q tliamın dünya ölk l ri t r find n k skin pisl nilm sin s b b olub.

Soyqırımının tanıdılması v q tliama siyasi qiym tin verilm si istiqam tind görül ni l r artıq daha ciddi n tic l r verm kd dir. H yata keçiril n t dbirl rin s m r si kimi islam ölk l rinin ali t hsil v elm nazirl rinin dördüncü konfransı Xocalı faci sinin beyn l xalq s viy d tanınması istiqam tind t bbüsl çıxı edib.

Heyd r liyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümay nd liyinin r hb ri Leyla xanım liyevanın Xocalı faci si haqqında dünya ölk l rind dol un t s vvürl rin formala ıdırılması istiqam tind ki s yl rinin v bununla ba lı f aliyy tinin müsb t n tic l ri göz qaba ındadır. Soyqırımı faktlarının müs lman dövl tl rinin ali t hsil m kt bl rinin d rslıkl rin salınması v q tliama aid h çiq tl rin daha geni miqyasda yayılması t klifl ri islam ölk l rinin ali t hsil v elm nazirl rinin dördüncü konfransının yekun q tnam sin daxil edilib. Bu s n d d erm nil rin Xocalıda tör tdik ri q tliamlar haqqında sl faktların KT-y üzv ölk l rin ali t hsil mü ssis l rinin d rslıkl rind ks olunmasını d st kl yir v "Xocalıya dal t" beyn l xalq kampaniyasının bu ild n ba layaraq bir neç il rzind davamlı v geni miqyasda keçirilm si z ruriliyini ks etdirir. KT-nin m kda lıq v Dialoq u runda G ncl r Forumunun m d niyy tl rarası v sivilizasiyalararası dialoq üzr ba laq l ndiricisinin ir li sürdüyü "Xocalıya dal t" beyn l xalq kampaniyası t kilata üzv ölk l rd 2009-2012-ci ill rd prioritet kild h yata keçirilm sinin vacibliyini özünd ehtiva edir.

Soyqırımının tanıdılması istiqam tind i u urla davam etdirilir

"Xocalıya dal t" beyn l xalq kampaniyası dünyanın müxt lif ölk l rind faci il ba lı real faktların foto v film s rgil ri, internet, beyn l xalq konfranslar v nümayi l r, o cüml d n aparıcı beyn l xalq t kilatların nümay nd l ri il görü l rin keçirilm si vasit sil çatdırılmasını n z rd tutur.

Faci nin soyqırımı kimi tanıdılması, b riyy t qar ı yön ldilmi bu n a r cinay t siyasi qiym t verilm si, soyqırımı h çiq tl rinin KT ölk l rind yayılması haqqında siyasi q rar, G ncl r Forumunun t bbüsü v Az rbaycan Respublikası Xarici l r Nazirliyinin d st yi il KT-y üzv ölk l rin xarici i l r nazirl rinin 35-ci sessiyasında v beyn l xalq t kilata üzv ölk l rin 11-ci zirv görü ünd q bul edil n q tnam l rd d ksini tapıb.

Xocalı soyqırımının 18-ci ildönümü r f sind bir sıra ölk l rd keçiril n anım t dbirl ri vv lki ill rl müqayis d indi daha geni miqyasda t kil olunub. B riyy t v insanlı a qar ı tör dilmi n a r cinay tin ba verdiyi 26 fevral günü yalnız Az rbaycanda deyil, dig r

müs İman ölk İ rind d humanitar f lak tl r qurbanlarının xatir sinin anım günü kimi tarix dü dü. Bu is faci nin soyqırımı kimi tanılmasına yön ldilmi addımların n tic siz qalması mı sübut edir.

Görül n m qş dyönlü v s m r li i n tic sind "Xocalıya dal t" beyn l xalq kampaniyasının miqyası h r il durmadan geni l nir, bu istiqam td aparılan f aliyy t müsbt n tic l r verir. Heyd r İliyev Fondunun Rusiya Federasiyasındaki nümay nd liyinin r hb ri Leyla xanım İliyev bununla ba lı demi dir: "Xocalıya dal t" kampaniyası bütün dünyada insanları müharib y , dal tsizliy qar ı çıxma a s sl yir. Birg bel t İbüsl r ir li sürm kl dünyamızı daha dal tli v sülh raitind ya ada bil rik".

Beyn l xalq kampaniya indi dünya s viyy sind 25 ölk d u urla h yata keçirilir. sas m qş di Xocalı h rind insanlı a qar ı tör dilmi cinay tin dünya ictimaiyy tin çatdırılmasına, faci y hüquqi-siyasi v m n vi qiym tin verilm sin nail olmaqdan ibar t olan kampaniyaya hazırda dünyanın 125 t kilatı, el c d 125 mind n çox insan qo ulub. Soyqırımının tanılması prosesinin sür tl nm si, bu kampaniyaya getdikc daha çox insanın qo ulması Heyd r İliyev Fondunun Az rbaycanın haqq s sinin ucaldılması yönümünd ki s m r li f aliyy tin bariz nümün dir. ndi dünya birliyi Xocalı h rind insanlı a qar ı tör dilmi n a ır cinay tin günahkarlarını pisl yir.

2010-cu ilin 31 yanvarında dünyanın 56 dövl tinin t msil olundu u KT-nin Parlament Assambleyasının VI sessiyasında Xocalı faci si bir daha insanlı a qar ı cinay t kimi qiym tl ndirildi. Zaman keçdikc Xocalı faci sini insanlı a qar ı cinay t kimi qiym tl ndir n aparıcı müs İman dövl tl rinin t msil olundu u nüfuzlu beyn l xalq t kilatın - KT-nin bu addımını dig r beyn l xaq qurumlar da t krarlayacaq v m hz o zaman tarixi cinay tin mü llifl ri olan erm ni c lladları layiqli c zalarını alacaqlar. Artıq i alçı erm ni silahlı birl m l rinin soyda larımıza qar ı a ır cinay tl ri öz h qiği qiym tini alır. Dünyanın bir sıra dövl tl rind anım m rasiml rinin t kili, Xocalı soyqırımı cinay tkarlarının m ll rinin pisl nilm si, beyn l xalq ictimaiyy tin bu m s l y daim artan diqq ti, Türkiy Böyük Mill t M clisind faci il ba lı dinl m l rin keçirilm si bunun ilk lam tl ridir. Az rbaycanın ümummilli maraqlarının t minatçısı, ümummilli liderin b ri ideyalarının da ıycısı olan Heyd r İliyev Fondunun ölk miz bar d sl h qiq tl rin dünya birliyin çatdırılması missiyası u urla davam etdirilir. Bütün bunların n tic sidir ki, dünya birliyi Xocalıda erm ni silahlı birl m l ri t r find n tör dilmi tarixi cinay ti k skin kild pisl yir, q tliamın günahkarlarını daim l n tl yir.

Anar RAS MO LU

Az rbaycan.- 2010.- 26 fevral.- S. 5.